

Jaarverslagen 2002

Algemeen bestuur NVKC

Leden

De NVKC telde aan het eind van het verslagjaar 630 leden, te weten 248 registerleden, 48 aspirant registerleden, 156 gewone leden, 26 corporate members, respectievelijk 124 en 20 gepensioneerde registerleden en leden, 4 ereleden en 3 studentleden.

Samenstelling van het bestuur

Tijdens de voorjaarsledenvergadering trad dr. J. van Pelt terug als secretaris. Gedurende vijf jaren heeft hij deze functie met grote inzet en accuratesse vervuld. Tijdens de najaarsledenvergadering trad dr. J. van Pelt reglementair na twee zittingsperiodes af. Hij is bij zijn aftreden van harte bedankt voor zijn grote inzet, met name voor zijn vijf jaar als secretaris. Zijn opvolger als secretaris is dr. J.W.P.H. Soons. Tijdens de najaarsvergadering is prof. dr. M.A. Blankenstein voor een tweede zittingsperiode herkozen. Dr. W. Kortlandt is tijdens de najaarsvergadering in het algemeen bestuur gekozen. Drs. G. van der Sluijs Veer legde na vijf jaren de voorzittersshamer neer als lid van het dagelijks bestuur. Hij heeft naast de lopende zaken zoals de samenwerking VAL, AMS en AMvB, ook een aantal projecten afgerond, zoals statutenwijziging en invoering van de aandachtsgebieden. Tijdens de najaarsvergadering is de voorzittersshamer overgenomen door dr. H. Storm.

Bestuur

Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur vergaderden respectievelijk twaalf en tien maal. Het conceptbeleidsplan 2002-2006 en het concept actieplan 2002 zijn op 27 februari besproken met vertegenwoordigers van de belangrijkste commissies en de regiovertegenwoordigers. Vervolgens zijn zij aangepast en voorgelegd aan de leden tijdens de algemene ledenvergadering op 25 april te Lunteren. De aldaar verkregen reacties zijn verwerkt in het definitieve beleidsplan 2002-2006 en het actieplan 2002 en zijn gepubliceerd op de website en verstuurd aan de leden. Tijdens de algemene ledenvergadering te Lunteren is de statutenwijziging geaccordeerd. Deze is vervolgens op 13 mei 2002 notarieel bekrachtigd. Eveneens is een wijziging van het registratiereglement bediscussieerd. In het kader van de in aantocht zijnde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) was een wijziging noodzakelijk.

Op 3 juli 2002 heeft een delegatie van het algemeen bestuur haar jaarlijks overleg gevoerd met de NVML waarbij met name de opleidingen werden besproken. Op 18 september heeft het bestuur haar jaarlijks overleg gehad met de regiovertegenwoordigers. Om de beleidsvoornemens van de commissies beter onder de

aandacht van de leden te brengen is een viertal commissies, te weten PAOKC, Accreditatie Nascholing, Internet, en de Redactie, gevraagd haar beleidsvoornemens te presenteren tijdens de najaarsvergadering. Deze formule werd door de leden als geslaagd beschouwd en is voor herhaling vatbaar. Tevens is tijdens de najaarsvergadering een conceptwijziging van het opleidingsreglement besproken. Op 4 december 2002 heeft een delegatie van het algemeen bestuur haar jaarlijks overleg gehad met het bestuur van Diagned. Op 29 november werd de beleidsdag van het bestuur belegd in Haarlem. Elk van de leden heeft een onderwerp betreffende de toekomst gepresenteerd.

Aan bod zijn gekomen: het beroep klinisch chemicus, de opleiding tot klinisch chemicus, het klinisch-chemisch laboratorium, de medewerkers van het klinisch laboratorium, de aanpalende beroepen, de wetgeving WBP (privacyreglement), internet/website, kennismangement en de samenstelling en belangstelling van het ledenbestand. Het gepresenteerde zal tot uitdrukking komen in het actieplan 2003 en in de voordrachten en discussies tijdens de voorjaarsvergadering 2003 te Lunteren. Op 18 december 2002 heeft een delegatie van het algemeen bestuur een overleg gehad met een delegatie van de Nestorenclub.

Prijzen

De nationale IFCC Roche Award werd gewonnen door dr. A. Beishuizen. De prijs werd uitgereikt tijdens het voorjaarscongres door de heer F. van Rossum aan prof. dr. I. Vermes die als plaatsvervanger optrad. De Noyons' penning werd door de voorzitter uitgereikt aan dr. ir. P.S.H. Kuppens voor zijn bijzondere verdiensten voor de vereniging met name voor zijn jarenlange hoofdredacteurschap van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie. De Gorter en de Graaff-prijs werd uitgereikt door de heer P.J. Schuurmans van Pharmacia aan prof. dr. ir. J.M.F. Trijbels. Hij heeft een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling en profilering van de klinische chemie, met name aan de laboratoriumdiagnostiek ten behoeve van de erfelijke neurologische aandoeningen bij kinderen. Tijdens het voorjaarscongres te Lunteren werden de posterprijzen uitgereikt aan R. Ofman e.a., A.B.P. van Kuilenburg e.a. en P.G. Scheffer e.a. De winnaars werden geselecteerd uit een totaal van 122 posters.

Benoemingen

Drie klinisch chemici hebben hun ambt als hoogleraar aanvaard. Bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar "Moleculaire Aspecten van Cel- en Weefseltechnologie" bij het Biomedisch Technologisch Instituut en aan de Faculteit Chemische Technologie

van de Universiteit Twente sprak prof. dr. I. Vermes op 11 april de rede uit: "Apoptose en bio-engineering, er is leven na de dood". Bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar klinische chemie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam sprak prof. dr. M.A. Blankenstein op 3 mei de rede uit: "Het bloed is goed". Bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de Pathofysiologie en Klinisch-Chemische Analyse aan de Rijksuniversiteit te Groningen sprak prof. dr. F.A.J. Muskiet op 21 mei de rede uit: "Klinische chemie: meer dan analytische chemie en management". Prof. dr. M.A. Blankenstein is benoemd in het FMWV bestuur met dr. E.J.B.M. Mensink als plaatsvervanger. Dr. H.L.J.M. Fleuren en drs. G. van der Sluijs Veer zijn gevraagd de NVKC te vertegenwoordigen in respectievelijk de sectie Infectieserologie en de sectie Humorale Immunologie van de SKML. Dr. R.T.P. Jansen is herkozen als voorzitter van de EC4. Prof. dr. G.T.B. Sanders is voorgedragen als voorzitter van de EMD van de IFCC. Dr. J.L.S. Dols is voorgedragen als observer bij de NCCLS-RAHD. Prof. dr. M.P. van Diejen-Visser is voorgedragen als lid van de IFCC-werkgroep plasma proteïnen. Drs. E. Endert is benoemd in het ambtenarencentrum met dr. ir. P.P.C.A. Menheere als plaatsvervanger. Dr. J.W.P.H. Soons is voorgedragen voor de commissie van deskundigen ten behoeve van de pre- en postnatale screening van CVZ met dr. H. Verweij als plaatsvervanger. Prof. dr. I. Vermes is benoemd in de Congress and Conference Division van de IFCC. Dr. H. Storm is benoemd in de C-NPU van de IFCC. Voor het opstellen van multidisciplinaire richtlijnen zijn de volgende collegae benoemd: dr. H.M.J. Goldschmidt voor de CBO-richtlijn "Advies organisatie en werkwijze op IC-afdelingen"; dr. P. Bijster voor de NIV-richtlijn "Elektrolytstoornissen"; dr. E.G.W.M. Lentjes en drs. A.P.M. Schellekens voor de CBO-richtlijn "Schildklierkarcinoom".

Commissies

De Commissie Bedrijfsvoering is opgericht, die zoals de naam reeds aangeeft, zich zal wijden onder andere aan: CTG-tarieven, DBC, POCT en management in het algemeen. De stuurgroep Amsterdam 2007 is opgericht. Deze bereidt de kandidatuur van de NVKC als organisator voor het EuroMedlab Congres 2007 voor.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

De PAOKC organiseerde vier goed bezochte bijeenkomsten: op 14 maart te Enschede: "Hormonen en mediators bij levensbedreigende aandoeningen"; op 23 mei te Ede: "Liquor en andere lichaamsvochten"; op 19 september te Zwolle: "Diabetes Mellitus" en op 26 november te Nijmegen: "De Tubulus". Tevens organiseerde de PAOKC in het najaar de kleinschalige workshop "Strategisch Management". De WMBD organiseerde op 8 februari de workshop "Moleculair Biologische Diagnostiek: missers, bloopers en pitfalls". Tezamen met de NVML werd op 7 maart het symposium georganiseerd: "De keerzijde van de medaille".

Op 25 en 26 april werd het 55^e NVKC-congres geor-

ganiseerd met de volgende plenaire lezingen: Genomics, (r)evolutie in de klinische chemie door prof. dr. G.J.B. van Ommen; PPAR: nuclear receptors at the crossroad of inflammation and metabolic control door prof. dr. B. Staels en Prionziekten: pathogenese en diagnostiek door dr. W.A. van Gool.

De klinisch chemici in opleiding organiseerden in samenwerking met de vakgroep klinische chemie van het St. Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein op 2 mei het voorjaarssymposium "Veranderende plaats en functie van de klinische chemie". Op 4 oktober organiseerde het Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg CBO de richtlijnenbijeenkomst "Bloedtransfusie". De WMBD organiseerde op 4 oktober haar themaochtend: "Recente ontwikkelingen in DNA-technologie". Op 13 december werd het symposium ter gelegenheid van het emeritaat van prof. dr. ir. J.M.F. Trijbels, getiteld "Metgezel van Mens en Metaboliet" gehouden.

Activiteitenplan 2002

- In het kader van PR en communicatie is de website uitgebreid met een aantal nieuwe functionaliteiten. Met de komst van NVKC-forum is de vakinhoudelijke digitale communicatie tussen NVKC-leden sterk verbeterd. Het bestuur beschikt nu eveneens over een mededelingenlijst; in combinatie met een nieuwsrubriek op de website worden de leden nu sneller en frequenter op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen. De naamsverandering van de vereniging in de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde ging gepaard met de introductie van een vernieuwde huisstijl.
- Er heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden tussen de NVKC en NVZ betreffende de arbeidsvoorwaarden regeling medisch specialisten. Door de NVZ werd het overleg opgeschort. Op lokaal niveau wordt reeds de AMS in meer dan 15% van de ziekenhuizen toegepast. Dit aantal zal zeker toenemen in 2003.
- De PAOKC heeft naast haar goedlopende symposia nu ook de organisatie van kleinschalige evenementen op zich genomen. De cursus "Strategisch Management" was een succes.
- De opleidingscapaciteit voor klinisch chemici is uitgebreid besproken met VWS, VAZ, NVZ en CTG. Het heeft geresulteerd in een voorstel van de NVZ voor een beleidsregel van het CTG, waarin uitbreiding van de opleidingscapaciteit geregeld zou moeten worden. Naar het zich laat aanzien neemt het CTG dit voorstel vooralsnog niet over.
- Het aantal inschrijvingen in het register van de EC4 op Europees niveau vertoont een stijgende lijn. Het aantal Nederlandse klinisch chemici dat zich heeft aangemeld, stabiliseert.
- De regeling van het beroep klinisch chemicus wordt vastgelegd in de Algemene Maatregel van Bestuur. De voortgang is gestaag doch traag. Momenteel ligt het voorstel ter beoordeling bij de Raad van State, waarna het vervolgens door de Ministerraad bekrachtigd dient te worden, voordat het gepubliceerd kan worden in de Staatscourant.

- De Commissie Bedrijfsvoering is geïnstalleerd. Zij heeft reeds haar eerste werkzaamheden verricht. Er zijn nieuwe tarieven voorgesteld voor nieuwe bepalingen en een eerste publicatie is ingediend.
- De visie "Het laboratorium van de toekomst" is onderwerp geweest van het voorjaarscongres 2002. De visie "De klinisch chemicus van de toekomst" zal onderwerp worden van het voorjaarscongres 2003.
- Het lustrum van de NVKC (11de) is gevierd in het Arsenaal te Woerden op 5 oktober. De entourage, de opzet en de sfeer waren geweldig. Helaas was de opkomst laag. De afwezigen hebben een uniek feest gemist.
- De intraregionale samenwerking wordt in de gezondheidszorg momenteel sterk gestimuleerd. Het bestuur tracht dit ook te doen en is gestart met het vragen van beleidsvoornemens aan de regio. In de toekomst wordt ook gevraagd naar jaarverslagen.
- In 2002 zijn de statuten van de NVKC herzien. Dit ging ook gepaard met de naamsverandering in de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde. De naamsverandering luidt een nieuw tijdperk in.
- Het registratiereglement is aangepast, zodat het aansluit bij de AMvB. Tevens zijn de vier aandachtsgebieden geïnstalleerd. Er is eveneens een begin gemaakt met de herziening van het opleidingsreglement. Dit is ook van belang voor de AMvB.
- In 2002 is een aanvang gemaakt met de verdere professionalisering van het NVKC-bureau. De komst van Christine Ruiter als beleidsmedewerker is een grote stap voorwaarts geweest in deze. Tevens zijn het meubilair en de technische infrastructuur van het kantoor gemoderniseerd. Helaas heeft Emmy van Schaffelaar het secretariaat verlaten, Corry de Heer heeft haar tijdelijk vervangen.
- De herziening van het abonnement op de *Annals* is in gang gezet en zal in 2003 zijn uitvoering vinden. De automatische koppeling tussen het abonnement en het lidmaatschap van de NVKC wordt verlaten.
- De stuurgroep Amsterdam 2007 steunt het bestuur in het verwerven van de organisatie van het Euro-medlab congres van 2007. De officiële kandidatuur is gesteld. In Barcelona 2003 zal de keuze gemaakt worden. Gekozen wordt dan tussen Amsterdam, Zagreb en Innsbrück.
- De profilering van het analistenberoep is onderwerp van gesprek geweest tijdens het jaarlijks overleg met de NVML. Afgesproken is dat in 2003 een landelijke conferentie rondom dit probleem wordt belegd.
- Het VCL-concept blijkt aan te slaan in zich ontwikkelende landen. Vandaar dat het clinical research institute Covance uit de VS het aandelenpakket van VCL heeft opgekocht. Het bedrag dat resteert na terugbetaling van de leningen, zal de klinische chemie in Nederland ten goede komen. Er wordt momenteel uitgezocht welke bestemming zich daarvoor het beste leent.

Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatietechnologie

De commissie en de werkgroep automatisering, informatisering en communicatietechnologie (AICT) hebben zich in het afgelopen verslagjaar met diverse onderwerpen beziggehouden. Automatisering, informatisering en communicatietechnologie zijn kritische succesfactoren in de laboratoriumgeneeskunde. Vandaar dat de commissie en de werkgroep AICT, gevraagd en ongevraagd, adviseren aan de NVKC en VAL, de besturen, de commissies en de individuele leden, voor wat betreft AICT-toepassingen binnen het verenigingsvakgebied. Deze adviezen worden gegeven in woord en geschrift.

In het afgelopen jaar hebben de commissie en de werkgroep AICT vijf keer gezamenlijk vergaderd. Een aantal leden van de commissie en werkgroep is vertegenwoordiger in andere organen die zich beziggehouden met automatisering, informatisering en communicatietechnologie. De afstemming van de standpunten onderling is onderwerp van de besprekingen waarbij dan tevens de verkregen informatie uitgewisseld wordt.

De commissie heeft een aantal keer gediscussieerd over het elektronisch patiëntendossier (EPD), waarbij een definitie is van het EPD is geformuleerd en de consequenties van het gebruik en de toepassing in kaart zijn gebracht. De leden Souverijn en Swaanenburg hebben over dit onderwerp een discussienota opgesteld. De automatisering in de opleiding van klinisch chemici is op meerdere vergaderingen besproken aan de hand van een document opgesteld door Goldschmidt en Schoenmakers. De commissie verwacht het definitieve document nog in 2002 aan de opleidingscommissie aan te bieden. De commissie heeft zijn vergadering van mei belegd in Deventer bij de Gezondheidsdienst voor Dieren. Aansluitend aan de vergadering hebben we uitgebreid kennis gemaakt met het werkkterrein van de Gezondheidsdienst en de daarbij gebruikte automatiseringssystemen. Door de leden Goldschmidt en Souverijn is op een bijeenkomst van de regio Oost een presentatie gegeven over autovalidatie, de implementatie van een validatiesysteem en het EPD. Goldschmidt heeft tijdens de CCL 2002-conferentie in Frankfurt gesproken over "Tools for autovalidation in laboratory medicine" en Dols over "CIC (Connectivity Industry Consortium) – connecting POCT and analysers to LIS" tijdens de CCL 2002-conferentie in oktober in Frankfurt.

De werkgroep klinische chemometrie is in het verslagjaar vijf keer samengekomen en heeft zich beziggehouden met het project LabRespond, dat wordt voortgezet via een adviesgroep van Getronics. Hierin neemt een deel van de werkgroep zitting. In de werkgroep werden de tabellen voor LabRespond betreffende deltachecks en geslacht behandeld. Daarnaast zijn een expertsysteem voor een algoritme voor de diagnostiek van schildklierpathologie, de Downsyndroom-screening, laboratoriumfouten en foutbronnen behandeld. Ook liquor-bloedpigmenten, referentiewaarden en doorbelgrenzen zijn onderwerp van discussie geweest.

Commissie beroepsbelangen

De commissie beroepsbelangen (CBB) is dit jaar vijf maal bijeen geweest en heeft vijf maal telefonisch vergaderd. De CBB heeft het afgelopen jaar een enquête gehouden onder de geregistreerde klinisch chemici in de perifere ziekenhuizen betreffende de arbeidsvoorwaarden. De respons was 60%. De uitkomst van deze enquête is gepresenteerd op de algemene voorjaarsvergadering van de NVKC. Tevens zijn de uitkomsten van deze peiling vergeleken met overeenkomstige inventarisaties bij de klinisch fysici (NVKF) en de ziekenhuisapothekers (NVZA) en hebben gediend als achtergrondinformatie voor de discussie met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) over de Arbeidsovereenkomst Medisch Specialisten (AMS).

In navolging op een overleg met de NVZ heeft de CBB met vertegenwoordigers van de NVZA en de NVKF een Functieprofiel Medisch Ondersteunend Specialist opgesteld en dit vergeleken met het Functieprofiel Medisch Specialist, dat een onderdeel vormt van de AMS. Uitkomsten van deze vergelijking zijn zowel schriftelijk als mondeling toegelicht aan de NVZ. Ook diende deze inventarisatie als ondersteuning bij verdere onderhandelingen met de NVZ. Echter de landelijke, zeer moeizame, introductie van de AMS heeft een voortgang in de besprekingen van de NVZA, NVKF en NVKC met de NVZ vertraagd.

In het voorjaar is een informatieronde geweest onder de collegae die inmiddels AMS hebben. Met name is onderzocht welke toeslagen binnen de AMS, zoals de inconvenienten-, intensiteit- en frequentietoelagen, voor onze beroepsgroep gangbaar zijn. Daarnaast is een middag georganiseerd voor de klinisch chemici in opleiding, waar de voorzitter van de CBB aandacht heeft besteed aan uiteenlopende onderwerpen zoals "solliciteren, het voeren van gesprekken, en salariëring".

Het relatief hoog aantal vacante functies voor klinisch chemici is een zorgelijk feit. Daarom heeft de CBB een initiatief ontwikkeld om collegae die sinds kort met pensioen zijn, schriftelijk te benaderen of zij bereid zijn hand- en spandiensten te verrichten op lokaties waar invulling van ontstane vacatures moeizaam verloopt. Gezien de hoge respons op deze oproep zal het wellicht mogelijk zijn om op plaatsen waar de continuïteit van de zorg in gevaar komt een adequate oplossing te bieden. In 2002 is er uitgebreid contact geweest met individuele leden, vooral over arbeidsvoorwaarden. Met name advisering over de AMS of vergelijkbare contracten heeft een grote rol gespeeld in deze gesprekken.

Tenslotte heeft de CBB veel gediscussieerd over de rol van de klinisch chemicus in de toekomst. Om deze discussie een bredere basis te geven heeft de CBB het verzoek gedaan aan het bestuur van de NVKC om aan een deel van het programma van het voorjaarscongres 2003 invulling te mogen geven, met als thema "veranderingsmanagement".

Collega Endert is per 1 september namens de NVKC toetreden tot het Ambtenarencentrum (AC), dat partij is in het CAO-overleg in academische ziekenhuizen.

Commissie buitenland

De commissie kwam éénmaal formeel bijeen, doch onderhield geregelde onderlinge contacten. Diverse leden van de commissie hebben plaatsgenomen in de Stuurgroep 2007 met het doel het Europese congres in 2007 in Amsterdam te laten plaatsvinden. Er zijn daarbij twee concurrenten: Zagreb en Innsbrück. Tijdens het IFCC-congres in Kyoto vond een gecoördineerde lobby plaats bij de stemgerechtigde (Europese) leden. De beslissing zal genomen worden op dinsdag 3 juni in Barcelona. Dr. J. van Pelt is voorgedragen als kandidaat voor de komende vacature van secretaris van de FESCC. Prof. dr. I. Vermes zal als volwaardig lid in het bestuur van de Congress and Conference Division van de IFCC plaatsnemen.

Concilium Clinicum Chemicum

Het concilium kwam in 2001 driemaal bijeen. In het verslagjaar werd afscheid genomen van dr. H.M.J. Goldschmidt, dr. F.D. Posma, prof. dr. R.B.H. Schutgens en prof. dr. ir. J.M.F. Trijbels. Tot het concilium traden prof. dr. M.A. Blankenstein, dr. J. Lindemans en dr. J. van Pelt toe. Het concilium heeft in het verslagjaar met name aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- de bezetting van de ordinariaten aan de medische faculteiten
- de laboratoriumopleidingen HLO en MLO klinische chemie
- de samenwerking tussen NVKC en VAL
- de samenwerking met aanpalende specialismen
- de voordracht van Nederlandse sprekers voor buitenlandse congressen
- het nieuwe registratiereglement (wetenschap en herregistratie)
- de vormgeving/positionering van de academische klinische chemie
- de vormgeving van de opleiding (basis vs. specialisatie)
- de klinisch chemicus en de wet BIG.

Commissie Diagnostisch Kompas

In het kalenderjaar 2002 heeft de Commissie Diagnostisch Kompas (CDK) haar werkzaamheden voor de derde druk van het Diagnostisch Kompas afgerond. Nieuw was daarbij de zeer gewaardeerde samenwerking met de immunologen. Behalve dat twee immunologen deel hebben genomen in de commissie, hebben veel van hen bijgedragen aan het herzien van bestaande testbeschrijvingen en het schrijven van nieuwe. Een woord van dank aan onze immunologische collega's is hier beslist op z'n plaats. Wij hopen ook in de toekomst op zo'n constructieve en collegiale samenwerking te kunnen rekenen.

In de derde druk van het Diagnostisch Kompas zullen in Hoofdstuk 1 de klinische probleemstellingen worden vermeld. Daarna volgt Hoofdstuk 2 "Klinische Chemie" met daarin 236 testbeschrijvingen, voorafgegaan door 10 meer algemene inleidingen. Aan het hoofdstuk hebben 80 collega's bijgedragen, voornamelijk klinisch chemici en immunologen. Deze auteurs zullen voorin het boek worden vermeld.

Het Diagnostisch Kompas zal in februari of maart

2003 een oplage van meer dan 50.000 exemplaren verschijnen. Aan het einde van 2003 komt ook de internetversie beschikbaar, die een systeem van continue updating zal kennen. In de toekomst zal het Kompas dus voornamelijk elektronisch beschikbaar zijn. Er zijn geen concrete plannen om het boek in CD-ROM versie uit te brengen. Wel worden discussies gevoerd over een PDA-versie voor palmtop computers. Het CVZ werkt aan een integratie met de zgn. DBC-katalogus, en een betere integratie met het Farmacotherapeutisch Kompas. De Commissie Aanvullende Diagnostiek (CAD) van het CVZ, die verantwoordelijk is voor het Diagnostisch Kompas en waarin de voorzitter van de CDK participeert namens de NVKC, zal blijven bestaan, maar wellicht een andere werkwijze krijgen. Als kleurstelling voor de kompassen is gekozen voor een groen Diagnostisch Kompas, een roodbruin Farmacotherapeutisch Kompas, en een blauw Hulpmiddelen Kompas. De eerste twee boekwerken zijn een onmisbaar hulpmiddel voor een goede beroepsuitoefening van klinisch chemici.

De Commissie Diagnostisch Kompas wil graag haar dank uitspreken voor de bijdragen en inzet van de klinisch chemici en immunologen, en hoopt ook in de toekomst weer een beroep te mogen doen op de collega's om bestaande teksten te herzien en om nieuwe bepalingen te beschrijven.

Examencommissie

In het jaar 2002 verliet collega Poorthuis de examencommissie. Collega Spaapen toonde zich bereid zitting te nemen in de ad hoc commissie endocrinologie, metabolisme en diversen, derhalve bleef één plaats in de examencommissie vacant.

Begin februari 2002 vond er een bespreking met twee leden van de examencommissie en de klinisch chemici in opleiding plaats. In het voorjaar vond één uitgesteld examen en één herexamen algemene klinische chemie plaats: beide kandidaten slaagden voor het examen. Tevens werden in het voorjaar zeven herexamens hematologie afgenomen, vijfmaal voor het onderdeel algemene hematologie, eenmaal voor het onderdeel bloedtransfusie en eenmaal voor het onderdeel hemostase. Alle kandidaten voor het herexamen hematologie zijn geslaagd voor de herkansing. In het kader van de vaste examencyclus werden in 2002 algemene klinische chemie en endocrinologie, metabolisme en diversen geëxamineerd.

De ad hoc commissies algemene klinische chemie 2002 (bestaande uit de collegae A.J. Bakker, W. van Gelder (namen de VAL), M. Rubens, G. Steen, R.W. Wulkan en A.A. Bouman) en endocrinologie, metabolisme en diversen 2002 (bestaande uit M.A. Blankenstein, E. Endert, J.M.M. Rondeel (namens de VAL), A.P.M. Schellekens, L.J.M. Spaapen en C.G.J. Sweep) werden belast met de voorbereidingen van de examens die gehouden werden op 16 november 2002. De examens werden afgelegd in het Stratenum van het UMC te Utrecht. In 2002 werden de examens voor de eerste maal per computer afgenomen. De twaalf deelnemers aan het examen algemene klinische chemie slaagden allen. Van de zeventien deel-

nemers aan het examen endocrinologie, metabolisme en diversen slaagden er vijftien. De vragen en voorlopige antwoorden van het examen algemene klinische chemie stonden vanaf 9 december op de website van de NVKC, die van het examen endocrinologie, metabolisme en diversen vanaf begin januari 2003. Tevens zullen de vragen en antwoorden in het NTKC worden gepubliceerd.

Commissie erfelijke metabole ziekten

De commissie heeft dit jaar 4 maal vergaderd. In de loop van het jaar werd de naamgeving CDEMZ omgezet in EMZ. De profilering van het aandachtsgebied heeft wederom de nodige aandacht gekregen. Zoals inmiddels bekend mag worden verondersteld, wordt het aandachtsgebied EMZ bij gebrek aan voldoende opgeleide metabole specialisten ernstig bedreigd in haar voortbestaan. Een 'position paper' is uitgegaan naar alle raden van bestuur, metabole kinderartsen en hoofden van laboratoriumdivisies van de academische ziekenhuizen en een aantal overige belanghebbenden. Hierin is onder meer het belang benadrukt van de aanwezigheid van klinisch chemici met aandachtsgebied EMZ in de centra en van voldoende opleidingsplaatsen. Dit heeft inmiddels effect gesorteerd in de vorm van opleidingsplaatsen te Maastricht, Rotterdam en Amsterdam. De positie van erkend klinisch chemici met aantekening EMZ werkzaam aan academische centra staat in toenemende mate onder druk door de slechte honorering die aanzienlijk achter blijft bij die van de perifere collegae. De exameneisen en te bestuderen literatuur m.b.t. erfelijke metabole ziekten voor algemene klinisch chemici in opleiding zijn dit jaar geactualiseerd. De bestaande en toekomstige PAOKC-syllabus EMZ zullen voor opleidingsdoeleinden worden aangepast.

Het probleem van erkenning van de aanpalende groepering enzymdiagnostici kon binnen NVKC-verband niet bevredigend worden opgelost. Met het Concilium is over deze beroepserkenning in november j.l. nogmaals overleg gevoerd. Binnen de Nederlandse Antropogenetische Vereniging (NAV) krijgt de door hen gewenste erkenning in andere vorm gestalte. De retrograde erkenning van klinisch chemici met aandachtsgebied EMZ binnen NAV verband is rond: zij krijgen een dubbele registratie als klinisch biochemisch geneticus in de klinisch genetische laboratoriumdiagnostiek en als klinisch chemicus met aantekening EMZ. Voorts heeft de commissie in het kader van de herregistratie toegezien op de toekenning van accreditatiepunten aan een aantal belangrijke metabole symposia en workshops. De PAOKC-nascholing EMZ zal definitief plaatsvinden in 2004. De voorbereiding daartoe onder leiding van dr. J. Hessels (Almelo) zal begin 2003 een aanvang nemen.

Met uitzondering van het klinisch-genetisch centrum te Nijmegen is landelijk nog geen vooruitgang geboekt in het ontstaan van regionale netwerken. Per 1 januari 2003 zijn de meeste Stichtingen Klinische Genetica (KGC's) opgeheven en zijn de activiteiten van deze stichtingen ondergebracht in de academische ziekenhuizen. Het is daarom juist nu belangrijk

om regionale netwerken voor EMZ-diagnostiek tussen de EMZ-laboratoria van de academische ziekenhuizen en perifere ziekenhuizen tot stand te brengen en per netwerk één of meerdere superspecialisaties in samenhang met wetenschappelijk onderzoek te realiseren. Op deze manier kunnen naar verwachting belangrijke ontwikkelingen ook in het post-KGC-tijdperk nog gefinancierd worden.

Het aandachtsgebied EMZ heeft zich op het voorjaarscongres van de NVKC wetenschappelijk wederom sterk geprofileerd. Naast de presentatie van circa 16 posters over Intermediair Metabolisme mocht prof. dr. F. Trijbels, mede op grond van zijn grote verdiensten op het terrein van EMZ, de prestigieuze Gorter en de Graaff-prijs in ontvangst nemen, gevolgd door een voordracht van de laureaat. In 2002 verschenen in ons eigen Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie 3 metabole artikelen. In de internationale peer-reviewed literatuur verschenen in 2001 ruim 150 artikelen over intermediair metabolisme van Nederlandse hand.

Prof. dr. R. Wevers werd op persoonlijke titel lid van de Beraadsgroep Genetica van de Gezondheidsraad. Dr. C. Jakobs is met ingang van 1 september aangesteld als gashoogleraar aan de Universiteit René Descartes en is aldaar part-time werkzaam aan het Hôpital Necker Enfants Malades te Parijs. Door de wisseling van het NVKC-bestuur eindigde eind van dit jaar de deelname aan de commissie van dr. J. van Pelt als bestuurscontact.

Commissie Internet

De commissie is in het verslagjaar van samenstelling gewijzigd. Drie leden hebben de commissie verlaten. Na de voorjaarsvergadering van de NVKC heeft collega John van de Calseijde, initiatiefnemer van de commissie internet, die 5 jaar geleden startte als Werkgroep Internet onder de automatiseringscommissie, te kennen gegeven dat hij zijn taak vervuld achtte. De NVKC en de leden van de internetcommissie kijken zeer tevreden terug op zijn stimulerende inbreng, al eerder nam hij ook het initiatief tot een goed bezette scholing voor klinisch chemici op het gebied van internet. Verder werd ook afscheid genomen van Edward Sanders, die als penningmeester van het NVKC-bestuur q.q. lid van de commissie Internet en tevens bestuurscontact was. Daarnaast heeft Edward samen met webmaster Barto Veldhuis de ledendatabase van de NVKC gekoppeld aan de website. Als laatste heeft Dolf Harff officieel afscheid genomen van de commissie omdat hij vond dat hij door familieomstandigheden onvoldoende in de gelegenheid was een verdere bijdrage te kunnen leveren. De commissie is versterkt met Christine Ruiten, per 1 juni in dienst getreden als beleidsmedewerker bij de NVKC. Christine ontleent haar ervaring met internet aan haar vorige werkkring bij de St. SeniorWeb. De commissie heeft in 2002 zes maal vergaderd. Daarnaast is er meerdere malen per week onderling contact via e-mail of telefoon.

De volgende doelstellingen die de commissie internet voor 2002 heeft geformuleerd zijn bereikt:

- De website is uitgebreid met de “Wie Doet Wat”-database waarin leden van de NVKC van niet-commerciële laboratoria kenbaar kunnen maken welke bijzondere bepalingen zij ook voor anderen willen uitvoeren. De database is een groot succes. Op 31 december 2002 bevatte de database 275 entries voor 232 bepalingen. Het aantal entries groeit nog gestaag en daarmee overtreft het de verwachtingen van de commissie.
- De ledendatabase van het NVKC-bureau is definitief gekoppeld aan de website. Dit houdt in dat de werkgerelateerde gegevens, incl. de werkemailadressen van de NVKC-leden en commissies online beschikbaar zijn. Deze wordt door de medewerkers van het bureau na iedere mutatie geactualiseerd.
- De mogelijkheid om korte polls te houden onder de leden, voor de internetcommissie, het bestuur of andere commissie is gerealiseerd, maar nog niet in gebruik genomen.
- Het op regelmatige tijdstippen versturen van e-nieuwsbrieven is niet geslaagd. Het bleek lastig te organiseren en ook om voldoende prikkelende onderwerpen te vinden. In plaats hiervan zijn de NVKC-Nieuwsrubriek en de Weblog rechtstreeks op de NVKC-site beschikbaar gekomen.
- Er is voor leden de mogelijkheid gecreëerd om de eigen gegevens via een e-mailformulier snel aan te leveren bij het bureau van de NVKC. Dit loopt vooruit op het plan voor 2003 om leden echt een deel hun eigen gegevens te laten beheren. Nu is het bureau nog een verplichte tussenstap.
- Het gebruik van de Conferentieruimte bleef geringer dan de commissie had gehoopt. Daarom is een andere strategie gebruikt. In plaats van de leden naar een website te laten komen (pull) en daar te laten zoeken in veel verschillende forums, zijn enkele e-mail listservers opgezet. Daarmee wordt de informatie naar de leden toegebracht (push).
- Bij Surfnet bleek de mogelijkheid te bestaan om kosteloos e-maillijsten aan te maken. Na enige experimenten zijn er nu interne lijsten beschikbaar voor bestuur (AB en DB), visitatiecommissie, registratiecommissie, commissie internet, klinisch chemici in opleiding en de stuurgroep 2007. Daarnaast bestaat er een mededelingenlijst van het bestuur voor de leden en een open discussielijst, NVKC-forum. Belangstellenden voor de forumlijst kunnen zichzelf via de NVKC-website aanmelden. Daarna kan men zelf berichten versturen die naar alle deelnemers worden gestuurd. De antwoorden op deze berichten gaan weer naar alle deelnemers. Inmiddels hebben zich ook een tiental Belgische (Vlaamse) collega's aangemeld en ook response gegeven op een aantal vragen. Het succes van het NVKC-forum zal er mogelijk toe leiden dat de Conferentieruimte sterk wordt gereduceerd.
- Dit jaar is het ook de herregistratiedatabase sterk verbeterd. Leden kunnen nu volledig het programma van na- en bijscholing via de website bijhouden. Bij een aanvraag voor herregistratie kan de informatie ook op eenvoudige wijze naar de registratiecommissie worden verstuurd. Het is een

goed samenwerkingsproject tussen de intercommissie en de commissie accreditatie / nascholing.

- De huidige indeling van de website bleek niet meer dekkend voor de toegenomen inhoud. Daarnaast leeft het beleidsvoornemen om de site en het vak klinische chemie toegankelijker te maken voor een breder publiek. Besloten werd tot het houden van een gebruikersonderzoek. In november werd zowel schriftelijk als via de website een vragenlijst voorgelegd aan leden en andere bezoekers. De respons was circa 40%, een hoog percentage. De resultaten zullen worden meegenomen in de nieuwe indeling van de site die in 2003 gerealiseerd zal worden.

Historische Commissie

Tijdens het verslagjaar werd ir. Nico den Boer -voorzitter van de commissie sinds haar oprichting in 1988- opgevolgd door dr. ir. Jos Wielders en als lid werd drs. Geert Jan Haan in de commissie opgenomen. Activiteiten waren er vooral tijdens de tweede helft van het jaar: met name rond de consolidatie en sanering van de tot dusver bijeengebrachte collecties. Er was een doorbraak met betrekking tot conservering en opslag van het NVKC-archief. De huidige, riante, huisvesting van het NVKC-bureau en de medewerking van het bestuur van de vereniging maken het de commissie mogelijk een selectie van haar collecties in het komende jaar in 'Trindeborch' te exposeren. De secretaris van de commissie was mede-auteur van het gedenkboek dat verscheen bij gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de IFCC en dat tijdens het 18e IFCC-congres in oktober 2002 in Kyoto werd gepresenteerd.

Commissie Klinisch Chemicus in opleiding

De commissie KCio vertegenwoordigt alle klinisch chemici en laboratoriumartsen in opleiding en stelt zich tot doel de algemene belangen van de KCio's te behartigen. Daarnaast heeft de commissie tot taak om tweemaal per jaar een algemene ledenvergadering en een symposium te organiseren met als primaire doelgroep de KCio's en hun opleiders. Op 2 mei 2002 werd, in samenwerking met de vakgroep klinische chemie van het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein, een symposium georganiseerd met de titel: "Veranderende plaats en functie van de klinische chemie". Het onderwerp van dit symposium was ontleend aan de uitgave van de NVKC: "Klinische chemie, plaats en functie in de gezondheidszorg". Sprekers afkomstig uit ziekenhuislaboratoria, industrie en managementbureaus richtten zich op vragen als "de professional met management als superspecialisme of de algemene manager in een professionele organisatie?" en "welke aanpassingen vraagt Integrated Health Care van de klinisch chemicus?" Het symposium van 9 oktober 2002 had als thema "water en zout". De commissie is tot invulling van deze dag gekomen met het oog op de examens Algemene Klinische Chemie en Endocrinologie en Metabolisme 2002. Internisten en klinisch chemici uit verscheidene ziekenhuizen werden bereid gevonden om een bijdrage aan dit symposium te leveren. Onderwerpen waren het RAAS, dia-

gnostiek van hyperaldosteronisme, diabetes insipidus en M. Cushing. Dit jaar is op initiatief van de commissie KCio wederom een nieuwe intervisiegroep van start gegaan onder leiding van drs. H. Duin. Meerdere malen is er formeel en informeel contact geweest met de examencommissie, registratiecommissie, visitatiecommissie en de werkgroep managementcursus KCio. De commissie KCio is met name betrokken geweest bij het opzetten van het concept opleidingsreglement en de interne audit van de opleiding tot klinisch chemicus. Bovendien is de participatie van KCio's in diverse NVKC-commissies actief gestimuleerd en is er een handleiding (interne notitie) voor de commissie KCio ontwikkeld. In 2002 heeft de commissie dr. R.H.J. Bruijns voorgedragen als KCio-lid van de werkgroep managementcursus KCio wegens het beëindigen van de opleiding van dr. ir. H.J.T. Ruven. De commissie KCio moest dit jaar zelf om vergelijkbare redenen afscheid nemen van dr. J.G. Boonstra, dr. J.M.W. van den Ouweland (secretaris), dr. I.A. Haagen en dr. P.H.M. Kuijper (voorzitter). Toegetreden tot de commissie zijn dr. M. Doesburg - van Kleffens, dr. M.J.W. Janssen (secretaris), dr. R.H. Triepels en drs. K. Vroonhof. Het voorzitterschap werd overgenomen door dr. C.M. Hackeng.

Commissie kwaliteit

De commissie vergaderde viermaal. De samenstelling van de commissie veranderde als volgt: Dr. H. Baadenhuijsen verliet, onder dankzegging voor de vele door hem bewezen diensten, de commissie waarvan hij vele jaren secretaris was. Het secretariaat werd overgenomen door Dr. A.M.J. Buiting. Begin 2002 heeft het symposium "Kwaliteit: de keerzijde van de medaille" met als thema "Aspecten van management en organisatie met betrekking tot verbetering van kwaliteit" plaatsgevonden. Het symposium is in samenwerking met de NVML georganiseerd en is een groot succes gebleken, hetgeen blijkt uit de hoge opkomst vanuit verschillende geledingen en de positieve waardering. De hoge opkomst gaf echter ook een luxe-probleem inzake beschikbaarheid van voldoende lokalen ten behoeve van de simultane workshops. De voorbereidingen voor een nieuw symposium in september 2003 zijn inmiddels reeds in volle gang. De verwijzing 'Bronmateriaal normen en richtlijnen' is op de NVKC website geplaatst. De lijst (geactualiseerd in 2001) blijft openstaan voor verdere aanvullingen / verbeteringen. Daarnaast zijn de regio-overzichten inzake uniformering van referentiewaarden op de website geplaatst. Er is een voorzichtig begin gemaakt met het opzetten van beslisbomen; hierbij dient als voorbeeld de Richtlijn Monoklonale Gammapathie. Tijdens één van de vergaderingen heeft Ir. T. van Barneveld, epidemioloog en programmaleider Richtlijnen van het CBO, de richtlijnontwikkeling en het daar op volgende implementatieplan nader toegelicht. Belangrijk binnen de procedure implementatie is de ontwikkeling van indicatoren waarbij de klinische chemie een belangrijke rol speelt. Verder kan verspreiding en praktische implementatie van actuele CBO-richtlijnen binnen het visitatie- en accreditatiebeleid worden gepropageerd. Met de directeur van

het CCKL-bureau zijn actuele CCKL-aangelegenheden besproken, waaronder de discussie over indicatie van specifieke vakgebieden op het CCKL-certificaat. De commissie heeft het voorstel gedaan om alleen de naam van het laboratorium te vermelden. Bij het certificaat kan dan verwezen worden naar hetgeen vermeld is onder hoofdstuk III bij 'Werkterrein en technisch kunnen'.

Commissie laboratoriumonderwijs

Overlegstructuren

De commissie laboratoriumonderwijs participeert in het Platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs; dit is het centrale overlegorgaan van alle bij het laboratoriumonderwijs betrokken beroepsgroepen. De overige deelnemers zijn de Nederlandse Vereniging van Medische Laboratoriummedewerkers (NVML), de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVP). Iedere vereniging brengt twee leden en twee plaatsvervangende leden in vanuit hun onderwijscommissies. Het secretariaat berust bij de NVML. Vanuit het platform nemen afgevaardigden deel aan landelijke overlegstructuren zowel in het middelbaar als hoger laboratorium beroepsonderwijs. Daarnaast is er incidenteel overleg met de beleidsmedewerker onderwijs van de NVZ. Bij het middelbaar medisch laboratoriumonderwijs is het platform vertegenwoordigd in de twee belangrijkste gremia van het overkoepelende orgaan voor het middelbaar laboratoriumonderwijs (Stichting Vakopleiding Procestechologie: VaPro), namelijk: Landelijke Adviescommissie Laboratoriumtechniek en Commissie Onderwijs Bedrijfsleven. Bij het hoger medisch laboratoriumonderwijs is het Platform deelnemer aan het landelijke overleg, geïnitieerd door de HBO-Raad, tussen het Cluster Overleg Laboratorium en Procesindustrie (COLP) en het beroepenveld. In dit overleg hebben NVML-platformleden zitting als lid, terwijl platformleden vanuit NVKC, NVMM en NVVP adviseur zijn. Het COLP neemt onder meer besluiten ten aanzien van positionering van opleidingen en stelt beroeps- en opleidingskwalificaties vast.

Ontwikkelingen in de onderwijscommissie

De onderwijscommissie heeft in het afgelopen jaar actief gezocht naar 'vers bloed'. Middels de NVKC-lijst 'belangstellingsregistratie' zijn nieuwe leden aangezocht. Deze hebben in het afgelopen jaar informeel meegedraaid en zullen in het komende jaar mw. v.d. Berg en dhr. Bijster vervangen. Het jaar daarop zal dhr. Tegelaers terugtreden.

Ontwikkelingen in het MLO

De reeds eerder gesignaleerde trend, dat de door het beroepenveld gewenste afstudeerrichtingen zwaar onder druk staan, is in het verslagjaar wederom versterkt. Enerzijds is de nog steeds matige instroom van leerlingen hier debet aan, anderzijds de steeds grootschaliger opererende ROC's zelf, die de individuele opleidingen steeds meer op (financieel) rendement afrekenen. Lokaal zijn inmiddels diverse initiatieven ontwikkeld waarin het beroepenveld veel meer dan

voorheen bijdraagt aan de opleiding. Directe winst is te behalen door de tussentijdse uitval (tot 40-50% van de instroom) te reduceren, o.a. door praktijkstages vroeger in de opleiding te plaatsen: dit vergroot de aantrekkelijkheid van de opleiding.

Een nieuwe ontwikkeling in 2002 is helaas een verder verminderende invloed van het beroepenveld op de opleidingen. Per 1 januari 2002 is de fusie tussen de overkoepelende organen VaPro en OVP een feit. Dit impliceert een bredere samenwerking tussen de verschillende aanbieders in het middelbaar beroepsonderwijs. Dit kan impliceren dat de huidige COB, waarin het platform (nog) vertegenwoordigd is, in de naaste tijd opgevolgd zal worden door een nieuwe, waarin het beroepenveld algemener vertegenwoordigd zal zijn middels vertegenwoordigers uit organen als de VNCI etc. en niet meer vanuit specifieke beroepenvelden. Dit past in de gesignaleerde trend binnen het onderwijsveld om zich onafhankelijker van het beroepenveld op te stellen.

Een andere ontwikkeling is het project VICKS, waarin de overkoepelende organen trachten het grote aantal verschillende opleidingen te reduceren. Beroepscompetentieprofielen zijn hiervoor de basis. In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan een format voor de ontwikkeling van beroepscompetentieprofielen (BCP) voor het MLO. Eind 2002 zijn de concept-competentieprofielen voor de klinisch-chemisch en microbiologisch analist/kwaliteitscontroleur voorgelegd aan het platform. Dit heeft gematigd positief gereageerd met enkele kanttekeningen. Streven is dat opleidingen vanaf 2005 onderwijs gaan geven vanuit de nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur.

Ontwikkelingen in het HLO

Om dezelfde redenen als in het MLO staan ook hier de opleidingen onder zware druk. Het aantal opleidingen vermindert gestaag. Deze druk heeft zijn weerslag op het Overleg Onderwijs Arbeid tussen het COLP en het beroepenveld. Opleidingen worden steeds meer op rendement afgerekend. Krachtige steun vanuit het beroepenveld voor lokale initiatieven is noodzakelijk. In voornoemd overleg is aandacht voor alternatieve oplossingen, waaronder duaal HLO: een combinatie van werken en studeren gedurende 5 jaar moet leiden tot een volwaardig HLO-diploma. In andere sectoren van het HBO zijn verschillende modellen van duaal HBO reeds gemeengoed. Verwacht wordt met het duaal HLO een nieuwe instroom te kunnen genereren vanuit MLO-gediplomeerden, herintreders en andere groeperingen die een combinatie van werken en studeren willen combineren.

Door het platform is het (HLO-) beroepsbeeld van de medisch laboratoriumingenieur herzien en in januari 2002 geaccordeerd. Het COLP en het beroepenveld hebben dit beroepsbeeld omgezet in een beroepscompetentieprofiel in het Overleg Onderwijs Arbeid. Ook is een werkgroep ingesteld met de opdracht om met dit beroepscompetentieprofiel als uitgangspunt opleidingscompetenties te ontwikkelen. Het doel is de formulering van toetsbare criteria voor de verschillende niveaus van de competenties.

Uit de discussie over de vervroeging van de stageperiode naar het derde studiejaar is geconcludeerd dat landelijke normen waaraan een beginnend stagiair moet voldoen thans ontbreken. Daarom is een aanvang gemaakt met het opstellen van startcompetenties voor de stage. Vastgesteld moet worden welke vaardigheden en kennis de student zich reeds eigen moet hebben gemaakt om zich verder te kunnen ontwikkelen tot beroepsbeoefenaar middels een succesvolle stage. Vanzelfsprekend is dit ook van belang voor een duale opleiding.

De rol van de NVZ

Het door ons geïnitieerde tripartiete overleg tussen de NVZ, vertegenwoordigers van het onderwijsveld en het platform, om te zoeken naar mogelijke oplossingen voor de bestaande problemen is niet gecontinueerd in 2002 door gebrek aan medewerking vanuit de NVZ. Helaas moet geconstateerd worden dat bij de verantwoordelijke beleidsmedewerkers van de NVZ geen interesse lijkt te zijn voor de problemen rond de verdwijnende opleidingen. Weliswaar worden deze onderkend, maar er is geen signaal dat men bereid is bij te dragen aan c.q. actief mee te denken over oplossingsrichtingen. Het is van cruciaal belang de NVZ in het komende jaar te wijzen op zijn verantwoordelijkheden in deze.

Commissie Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC) en de gelijknamige stichting

Dit verslagjaar trad dr. R.A. Wevers af als voorzitter. Hij is één van de oprichters van de PAOKC-commissie en was gedurende een groot aantal jaren een belangrijke stuwende kracht voor de nascholingsactiviteiten van de vereniging. Dr. E. Mensink trad toe tot de commissie als bestuurscontact. De commissie vergaderde tweemaal volgens het reguliere schema. De stichting vergaderde éénmaal telefonisch. Op verzoek van het bestuur van de vereniging werd een standpunt vastgesteld over het werven van sponsorgelden en werd beleid geformuleerd over het beperken van de kastgoeden die hierdoor ontstaan.

De cursussen die dit jaar werden georganiseerd waren: Hormonen en mediators bij levensbedreigende aandoeningen, 14 maart te Enschede; Liquor cerebrospinalis en andere lichaamsvochten, 23 mei, Nijmegen; Diabetes mellitus, 19 september, Zwolle en De tubulus, 26 november, Nijmegen. Een driedaagse workshop Management vond plaats op 12 en 13 november en 10 december, te Lunteren. De cursussen werden goed bezocht en de beoordeling door de deelnemers was steeds positief. Voor details wordt u verwezen naar de website van de vereniging.

Redactiecommissie

In het verslagjaar vond een belangrijke verandering plaats: dr. ir. P.S.H. Kuppens trad terug als hoofdredacteur en zijn functie werd overgenomen door dr. J. van Pelt. De daarmee vrijgekomen plek van plaatsvervangend hoofdredacteur werd overgenomen door dr. P.M.W. Janssens. Drs. W.C.H. van Helden blijft eindredacteur. Vanwege zijn verdiensten gedurende 11 jaar als hoofdredacteur van het NTKC ontving collega

Kuppens tijdens het voorjaarssymposium de Noyons Penning uit handen van de voorzitter van de NVKC.

De hoofdredacteur en plaatsvervangend hoofdredacteur kwamen al dan niet vergezeld van de eindredacteur 6 maal bijeen voor de bespreking van de reguliere nummers met de drukker Verhagen. Tweemaal werd een plenaire commissievergadering gehouden. Belangrijk onderwerp van gesprek was wederom de matig gevulde manuscriptenportefeuille. Themanummers bieden soelaas, voorzien in een behoefte en bieden een goede PR-mogelijkheid. Verplichting tot publiceren in het NTKC in het kader van de opleiding tot KC wordt niet breed gedragen. Publicaties in het kader van de herregistratieprocedure worden wel gezien als middel de schaarste te bestrijden, evenals publicaties met betrekking tot organisatie en bedrijfsvoering. Ook de advertentie-opbrengsten blijven zorgelijk. Nu de samenwerking met Wunnink Media beëindigd is, zal advertentieacquisitie weer in eigen hand genomen moeten worden, wat veel inspanning vergt. Mogelijkheden tot samenwerking met andere tijdschriften worden afgetast, evenals het werven van publicaties in een breder veld te weten dat van de laboratoriumgeneeskunde. Genoemde onderwerpen werden neergelegd in het beleidsplan 2003 en in de vorm van stellingen bediscussieerd tijdens de najaarsledenvergadering. Duidelijk werd daardoor dat de vereniging prijs stelt op een papieren versie van het tijdschrift en de plaatsing van advertorials afwijst.

In 2002 werden 36 bijdragen gepubliceerd waaronder 2 artikelen, 3 overzichten, 5 beschouwingen, 10 bijdragen uit de laboratoriumpraktijk, 4 ingezonden stukken, 1 symposiumverslag en 5 casuïstische mededelingen. Daarnaast werd de tekst van drie inaugurele redes, het rapport 'goed vastgelegd' en de 'code goed gebruik' opgenomen. Twee bijdragen werden niet geaccepteerd voor publicatie. In het maartnummer werden 106 gestructureerde abstracts en 16 samenvattingen van voordrachten ten behoeve van het voorjaarscongres gepubliceerd, tezamen met de examens 2001 Hematologie en Algemene Klinische Chemie en de jaarverslagen van de commissies. Ook verscheen het overzicht van de publicaties der leden in 2001, een beschouwing over 10 jaar Klinische Chemiepublicaties en een bijdrage over de scheidend hoofdredacteur en de historie van het Tijdschrift.

Registratiecommissie

In het verslagjaar is de registratiecommissie (RC) 10 keer bijeen geweest. De voorzitter en de secretaris hebben bovendien nog twee keer overleg gepleegd met de voorzitter en de secretaris van de visitatiecommissie. Aansluitend aan het voorjaarscongres werd er vergaderd met de opleiders en de plaatsvervangend opleiders. Voor deze vergadering waren ook de leden van het concilium, de visitatiecommissie, de commissie Kcio, de examencommissie en de werkgroep managementcursus Kcio uitgenodigd.

De collegae Willems en Kortlandt hebben aan het einde van het jaar afscheid genomen van de RC. Beiden waren reglementair aan de beurt om af treden, collega Willems vanwege het overschrijden van de toegestane zittingduur en collega Kortlandt omdat hij

per 1-10-2002 zitting heeft genomen in het algemeen bestuur. Na afloop van de 250ste vergadering is op passende wijze, tijdens een diner, afscheid van hen genomen. Door het, medio 2002, toetreden van de collegae Dinkelaar en Hoffmann tot de RC blijft deze gelukkig getalsmatig op sterkte. Vanaf 1 januari 2003 wordt de voorzittershamer gehanteerd door collega Hoffmann. De belangrijkste vacature in de RC is nog steeds een vertegenwoordiging vanuit de KNMG. Deze vertegenwoordiging wordt node gemist.

In het afgelopen jaar werden 14 nieuwe collegae in het register ingeschreven, terwijl er 9 begonnen aan de opleiding. Op het ogenblik zijn er 48 klinisch chemici in opleiding in 30 instituten. Van 5 opleidingsinstituten werd de bevoegdheid weer voor 5 jaar verlengd. De opschorting van de opleidingsbevoegdheid van twee instituten, waartoe vorig jaar werd besloten, duurt voort, omdat het vereiste opleidingsklimaat nog niet was hersteld. Dit jaar werd er aan één nieuw instituut opleidingsbevoegdheid verleend, terwijl er van drie instituten een aanvraag in behandeling is. Van de mogelijkheid tot het vormen van opleidingsclusters (A en B opleidingen) is nog geen gebruik gemaakt. Ook aanvragen hiervoor zijn niet binnen, zodat misschien geconcludeerd moet worden dat tot nog toe de genomen maatregelen om de opleidingscapaciteit uit te breiden geen resultaat gehad hebben.

Momenteel zijn er vier aandachtsgebieden vastgesteld waarin men geregistreerd kan worden. De RC is volop bezig de aanvragen te beoordelen van de collegae die menen in aanmerking te komen voor de overgangsregeling die geldt tot 1-1-2005. Tevens zullen er binnenkort enkele instituten door de visitatiecommissie (VC) bezocht worden om vast te stellen in hoeverre zij voldoen aan de opleidingsvoorwaarden voor een aandachtsgebied. Vier instituten voldoen reeds aan deze voorwaarden t.a.v. EMZ.

Het streven om de herregistratieprocedure via de website te laten verlopen lijkt na een wat moeizame start nu toch gerealiseerd te worden. Elk registerlid moet zelf via een elektronisch logboek op de website een rapport produceren waaruit zijn/haar nascholingsactiviteiten blijken. Na beoordeling van dit rapport kan de RC dan wel of niet besluiten tot herregistratie. Binnenkort kunnen de eerste herregistraties worden gerealiseerd.

Een nieuw registratiereglement en een nieuw opleidingsreglement zijn besproken. Het eerste is vastgesteld en voorgelegd aan het Concilium, het laatste moet nog worden voltooid en zal tijdens de eerstvolgende huishoudelijke vergadering ter goedkeuring aan de leden worden voorgelegd. De AmvB, die moeten leiden tot opname van ons beroep in de wet BIG, had het karakter van de processie van Echternach, maar lijkt nu meer op een hordeloop. Het aantal horden is vooralsnog onvoorspelbaar.

Binnen de RC is ook gesproken over de mogelijkheid om binnen de huidige opleiding variaties toe te staan, zodat een aanvullende deskundigheid wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld transfusiedeskundige). Deze ideeën bevinden zich nog in de oriënterende fase. De RC neemt in de persoon van collega J.L. Willems deel aan de Europese registratiecommissie (EC4).

Tenslotte is de grootste verandering binnen de RC de realisatie van een ambtelijk secretariaat onder leiding van Christine Ruiter. Dit secretariaat bestiert zowel het secretariële werkzaamheden van de RC, de VC als het bestuur. Een geweldige uniformering van de secretariaatswerkzaamheden en een daarmee gepaard gaande efficiëntieverbetering is reeds nu het resultaat.

Commissie richtlijnontwikkeling

De ingezette lijn met initiatieven voor richtlijnontwikkeling volgens het werkmodel van de commissie richtlijnontwikkeling (Ned Tijdschr Klin Chem 1999; 24: 346-358), waarbij onder leiding van een richtlijnmoderator in werkgroepen aan een conceptrichtlijn wordt gewerkt, heeft zijn eerste vrucht afgeworpen, te weten: "Diagnostiek en behandeling van primaire hemochromatose". Deze richtlijn van de werkgroep Hemochromatose (D.W. Swinkels, moderator) is via de conferentieruimte van de NVKC-website aan de leden van de NVKC voorgelegd en zal naar verwachting in 2003 door het Bestuur worden geaccordeerd.

De door J.M. Buiting (CBO, bestuurslid NVKC) geëntameerde discussie binnen de commissie richtlijnontwikkeling over dynamische kennisystemen van richtlijnen heeft geresulteerd in een drietal onderzoeksvoorstellen. Deze onderzoeksvoorstellen zijn in samenspraak met het CBO met name op het methodologisch vlak verder uitgewerkt. De drie projecten zijn de "Indicaties voor het verrichten van een microscopische differentiatie" in samenspraak met de VHL-werkgroep microscopische differentiatie, "Vitamine-B12-deficiëntie" n.a.v. de systematic review door W. Oosterhuis c.s. en "Efficiënt gebruik van Onegatieve eenheden erythrocytenconcentraat". Ook de zeer geslaagde workshop Kennismanagement tijdens het 55ste NVKC-congres is mede een voortvloeisel vanuit de discussie over dynamische kennisystemen binnen de commissie richtlijnontwikkeling. In het verlengde van het succes van de door de commissie Internet opgezette NVKC-listserver en de behoefte aan dynamische kennisystemen zijn de eerste initiatieven genomen om te komen tot een listserver die de ontwikkeling van dynamische richtlijnen moet gaan faciliteren. Over de participatie in het richtlijnproject van de EC4 zijn geen vorderingen te melden.

Stichting Kwaliteitsbewaking Ziekenhuis Laboratoria (SKZL)

Dit verslag zal waarschijnlijk het laatste jaarverslag van de SKZL zijn dat in het Tijdschrift wordt gepubliceerd. De in de jaarverslagen 2000 en 2001 gemelde samenwerking met zeven andere stichtingen voor externe kwaliteitsbewaking (SKMM, SKMI, SPLD, KKG, SIHON, CCKLsubcommissie Stolling en SKKP) verkeert inmiddels in een dusdanig stadium dat we kunnen spreken van een SKML i.o. (Stichting Kwaliteitsbewaking Medische Laboratoriumdiagnostiek). Hierdoor zal de (losse) band die de SKZL sinds jaar en dag met de NVKC onderhoudt formeel tot het verleden gaan behoren. De laatste hand wordt momenteel gelegd aan het opstellen van de statuten van de nieuwe stichting. Inmiddels zijn alle deelnemersadministraties in een centrale data-

base ondergebracht. In totaal spreken we over 133 verschillende rondzendtypen. De rondzendingen van alle in de SKML samenwerkende stichtingen zullen, afhankelijk van de betrokken discipline worden ondergebracht in de volgende 16 secties: Algemene Klinische Chemie, Moleculaire Biologie (in de Klinische Chemie), Hematologie, Endocrinologie, Humorale Immunologie, Cellulaire Immunologie, Leukemie / Lymfoomtyperingen, Metabole Ziekten, Infectieserologie, Bacteriologie / Mycologie, Virologie, Parasitologie, Stolling, Farmacologie / Toxicologie, Semenanalyse en Pathologie. Een overzicht van al deze oude en nieuwe activiteiten is al te vinden op de website van de SKZL (inmiddels ook te benaderen via WWW.SKML.nl) Iedere sectie wordt geleid door een sectiebestuur die de inhoudelijke zaken rond de rondzendingen behartigt. Administratie en logistiek worden zoveel als mogelijk vanuit de facilitaire bureaus in Nijmegen en Winterswijk uitgevoerd. Ook het ministerie van VWS heeft het belang van deze samenwerking ingezien, door het verlenen van een opstartsubsidie. Bij de subsidieaanvraag werden de te behalen voordelen benadrukt. Deze zijn: bundeling van kennis en ervaring, kostenbesparing door gezamenlijke investeringen, doelmatiger werken door integrale aanpak en uniformiteit en continuïteit van de dienstverlening aan de laboratoria op lange termijn.

Vereniging voor Hematologisch Laboratoriumonderzoek (VHL)

Algemeen

De VHL telde aan het einde van het verslagjaar 116 leden. De gestage groei van het aantal leden gedurende de laatste jaren heeft zich daarmee voortgezet. Het bestuur vergaderde vijf maal, waarvan vier maal telefonisch. Er werden door de VHL drie ledenvergaderingen gehouden, namelijk op 3 april, op 25 juni en op 1 oktober. Tijdens deze vergaderingen zijn de volgende lezingen gehouden: drs. J. Koelewijn, verloskundige en dr. T. Vrijkotte, epidemioloog, Sanquin: Kosteneffectiviteitsanalyse IEA-screening en antenatale anti-D-profylaxe; de rol van de laboratoria. Dr. R. Slappendel, anesthesioloog, St. Maartenskliniek Nijmegen: Reductie van peri-operatief bloedgebruik in de St. Maartenskliniek. Drs. S.J. Hovenga, internist, Academisch Ziekenhuis Groningen: Klinisch en moleculair-biologisch onderzoek bij M Kahler. Dr. G.A. van den Berg, klinisch chemicus, St. KCL Medisch Centrum Leeuwarden: Bepaling van vrij proteïne S op de Amax. Dr. C.L. van der Poel, medisch secretaris Sanquin: Kennis en expertise bij Sanquin. Dr. R.N. Idema, medisch leider trombosedienst Starlet / Laboratorium voor KCHI Medisch Centrum Alkmaar: Werkwijze van een middelgrote trombosedienst.

De VHL-ledenvergadering van de VHL heeft een positieve bijdrage geleverd aan het advies dat de Projectgroep Immunohematologische Diagnostiek NVZ / Sanquin heeft uitgebracht over de optimale spreiding van de immunohematologische diagnostiek binnen Sanquin. Een groot aantal VHL-leden heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de CBO-consensus Bloedtransfusie. Kanttekeningen van de VHL-leden-

vergadering bij de concepttekst zijn in volle omvang plenair besproken tijdens de consensusbijeenkomst. De VHL-standaard morfologie van de bloeditstrijk "diff" is in het Engels vertaald en aangeboden aan de International Society for Laboratory Hematology. De wijze waarop de standaard tot stand is gekomen is gepubliceerd in Laboratory Hematology. In het verslagjaar heeft de NVKC het door de VHL voorbereide aandachtsgebied hematologie en de opleiding daarvoor vastgesteld.

Werkgroepen

De werkgroep Bloedtransfusie heeft opmerkingen van de bloedtransfusielaboratoria bij de "Modelovereenkomst Sanquin Ziekenhuis" gebundeld en besproken met Sanquin, hetgeen heeft geleid tot een verbeterde Modelovereenkomst. Verder is er overleg geweest met Sanquin over de gewenste functionaliteit van het Sanquin-automatiseringssysteem Progesa. De werkgroep Hemoglobinoopathiën heeft een conceptaanbeveling voor de diagnostiek van hemoglobinoopathiën opgesteld en deze is in de ledenvergadering besproken. De definitieve aanbeveling wordt begin 2003 verwacht. De Werkgroep Trombofilie heeft geconstateerd dat het vooralsnog niet mogelijk is om te komen tot een landelijk gedragen aanbeveling trombofilieonderzoek. Tijdens een ledenvergadering zijn aanbevelingen gepresenteerd die lokaal in nauwe samenwerking met het referentiecentrum en aanvragers tot regionale richtlijnen verwerkt kunnen worden. Er is een begin gemaakt met een pilotstudy in meerdere ziekenhuizen om te toetsen of de aanbevelingen van de werkgroep Leucocytdiff tot een CBO-richtlijn kunnen worden verwerkt. In het verslagjaar is de VHL-werkgroep Internet opgericht.

Wetenschapscommissie

In het verslagjaar kwam de commissie vijf maal bijeen. In 2002 trad prof. dr. I. Vermes terug uit de wetenschapscommissie. Dr. P. Menheere trad tot de wetenschapscommissie toe. Mw.dr. B. Giesendorf rondde haar opleiding tot klinisch chemicus in 2002 af en werd als KCio-lid binnen de commissie opgevolgd door mw. dr. H. Dijkstra. Dr. ir. P.S.H. Kuppens werd als Redactievertegenwoordiger opgevolgd door dr. J. van Pelt.

Congressen en bijeenkomsten

De commissie organiseerde het wetenschappelijk programma van het 55^e congres van de NVKC op 25 en 26 april te Lunteren. Dit programma bestond uit een drietal plenaire lezingen, een postersessie en twee simultaansessies met voordrachten geselecteerd uit de ingezonden abstracts. Gastsprekers in de plenaire sessie waren prof. dr. G. van Ommen (LUMC), die de genomics-ontwikkelingen voor het voetlicht bracht, prof. dr. B. Staels (Lille), die de rol van de transcriptiefactoren PPARs als link tussen ontsteking en het glucose- en lipidenmetabolisme besprak en prof. dr. W. van Gool (AMC), die een overzicht gaf van de pathogenese en de diagnostiek van prionziekten.

Voor de inzending van abstracts voor de posters en de voordrachten waren wat strakkere richtlijnen opge-

steld. Die hebben geleid tot de afwijzing van enkele abstracts die niet voldeden aan lay-out en minimale wetenschappelijke eisen. Dit veroorzaakte enige onrust onder de leden in de vorm van brieven aan de commissie. Die heeft haar eigen werkwijzen nog eens kritisch bekeken en vastgesteld dat 1) de strakkere criteria voor de abstracts het verwachte positieve effect op de kwaliteit hebben opgeleverd en daarmee hun waarde hebben bewezen, 2) de commissie die criteria in volgende jaren met nog grotere uniformiteit zou moeten toepassen, 3) voor abstracts die de bedrijfsmatige aspecten van het vak belichten, geen behoefte is aan aparte beoordelingscriteria en 4) abstracts die niet voldoen aan de tevoren gestelde eisen ook in komende jaren niet behoren te worden geaccepteerd.

Nieuw dit jaar waren de twee parallelsessies waarin 16 voordrachten over uiteenlopende onderwerpen die uit de 123 abstracts waren geselecteerd, werden gepresenteerd. De wat tegenvallende belangstelling bij het gehoor kon worden toegeschreven aan de door het bestuur georganiseerde sessie "kennismanagement", die op hetzelfde tijdstip plaatsvond.

De 10 parallelle postertours, elk onder leiding van een moderator, waren dit jaar voor het eerst strak georganiseerd en werden met enthousiasme door de leden gevolgd. De 1^e, 2^e en 3^e posterprijzen werden uitgereikt aan respectievelijk: R. Ofman et al. met hun poster "2-Methyl-3-hydroxybutyryl-CoA dehydrogenase: purification of the enzyme, cloning of the cDNA and resolution of the molecular basis of 2-methyl-3-hydroxybutyryl dehydrogenase deficiency" en aan A. van Kuilenberg et al. voor hun poster: "Lethal outcome of a patient with a complete dihydropyrimidine dehydrogenase (DPD) deficiency after administration of 5-fluorouracil. Frequency of the common IVS14 +1G>A mutation causing DPD deficiency" en P. Scheffer et al. voor hun poster "LDL particle size is related to circulating oxidised LDL, but not to in vitro oxidisability". Tenslotte zullen in het eerste kwartaal van 2003 tien geselecteerde abstracts van dit 55^e NVKC congres in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde worden gepubliceerd in de vorm van een verenigingsverslag.

Internationale bijeenkomsten

Tijdens de vergaderingen zijn aan de orde zijn geweest: IFCC Barcelona 2003, de Euregio-meeting 2003 en de kandidatuur van Amsterdam voor het IFCC-congres 2007. Daarbij kwamen behalve organisatorische ook inhoudelijke aspecten aan de orde. De respons op de inventarisatie begin 2002 van potentiële internationale sprekers onder de NVKC-leden was helaas mager.

Elektronische nieuwsverspreiding

Voor het informeren van de leden over de mogelijkheden van nominaties en ontwikkelingen die de wetenschappelijke aspecten van het vak betreffen, is voor het eerst gebruik gemaakt van het e-mailforum van de NVKC. De oproep heeft helaas geen respons opgeleverd.

Werkgroep Proteomics in oprichting

De stormachtige ontwikkelingen op het gebied van proteomics zijn door enkele leden (dr. J.M.G. Bonfrèr, mw. dr. D.W. Swinkels, mw. prof. dr. M.P. van Diejen-Visser, dr. R.H.N. Van Schaik en dr. D. de Jonge) opgepakt met de oprichting van een werkgroep "proteomics" (J.M.G. Bonfrèr. Ned Tijdschr Klin Chem 2002; 27:278-280).

Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek

De kerngroep heeft vier maal vergaderd. Binnen de kerngroep zijn drie nieuwe leden verwelkomd: dr. J. Prins, dr. R.H.N. van Schaik en dr. L.D. Dikkeschei. Op passende wijze werd afscheid genomen van dr. F.A.J.T.M. van den Bergh, dr. H. Storm, dr. J. van der Weide, dr. J. ten Kate en mw. dr. J. de Jongh. Belangstellenden voor moleculair-biologische diagnostiek worden regelmatig op de hoogte gehouden van de werkzaamheden van de WMBD en van nieuwe ontwikkelingen. In 2002 werden twee succesvolle informatiebijeenkomsten georganiseerd: enerzijds een DNA-symposium (8 februari 2002), anderzijds een themaochtend (4 oktober 2002).

Het DNA-symposium getiteld "Moleculair Biologische Diagnostiek: missers, bloopers and pitfalls" omvatte plenaire sessies, posterpresentaties en workshops. Sprekers gedurende de plenaire sessies waren drs. A. Martens (Plaatsbepaling en indicatiestelling), dr. W.W. van Solinge (Theorie en praktijk) en dr. L.D. Dikkeschei (Pitfalls). De posterpresentaties werden druk bezocht gedurende de lunchpauze. In de namiddag werden drie workshops gegeven door dr. M.G.R. Hendrix (DNA/RNA-isolaties: automaat?), door dr. J.S. Kamphuis en ing. J. Danneberg (procedures/validatie: consensus?); ter afronding werd door dr. E.J.B.M. Mensink een lezing gegeven, getiteld "Blik vooruit".

De wetenschappelijke themaochtend had als onderwerp "Recente ontwikkelingen in de DNA-diagnostiek". Sprekers waren dr. A. van Kampen, AMC Amsterdam (De humane transcriptome map. Biologische ontdekkingen met behulp van bioinformatica), dr. H. Blom, UMC St.-Radboud Nijmegen (MTHFR (677C > T) en risico op hart- en vaatziekten), dr. P.J. Lansberg, STOEH en AMC Amsterdam (Opsporing verzocht! Een bevolkingsonderzoek voor het opsporen van personen met familiale hypercholesterolemie door middel van DNA-technologie), dr. F. van Ruisen, AMC Amsterdam (Klinische toepassing van expressieprofielering met behulp van SAGE en microarrays) en ing. J. Danneberg, Almelo (Kwaliteitsrondzending voorjaar 2002).

Een beschouwing getiteld "Ontwikkelingen rond DNA-diagnostiek en genomics in Nederland" is verschenen in het mei-nummer van het NTKC. Auteur was prof. dr. A. Sturk, namens de WMBD.

In 2002 werd tweemaal een kwaliteitsrondzending georganiseerd (voorjaar, najaar) onder de vlag van de SKZL. Hieraan namen gemiddeld 35 instellingen deel. De kwaliteitsrondzendingen toetsen de kwaliteit van de gangbare moleculair-biologische bepalingen in de klinisch-chemische laboratoria (ongewijzigd

pakket ten opzichte van 2001) en bestaan uit: een diagnostisch deel, een technisch deel en een theoretisch deel. Eenmalig is een inventarisatie van moleculair biologische bepalingmethoden geschied.

Werkgroep Endocrinologie

In april 2002 verliet een van de oprichters van de Landelijke Werkgroep Bindingsanalyse (LWBA), prof. dr. J.H.H. Thijssen, de werkgroep. De werkgroep Endocrinologie is voortgekomen uit de LWBA, toen deze laatste haar externe kwaliteitsbewakingsactiviteiten als Sectie Bindingsanalyse onderbracht bij de SKZL. De werkgroep heeft afgelopen jaar geadviseerd bij het tot stand komen van het aandachts-

gebied endocrinologie. De bijdragen aan het Diagnostisch Kompas werden afgerond. Er werden voorbereidingen getroffen om een handboek Endocrinologische Laboratoriumdiagnostiek te gaan samenstellen. Contacten met de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie en de Nederlandse Internistenvereniging leidden tot een gezamenlijk programma-onderdeel op de in februari 2003 te houden Klinische Endocrinologiedagen. Voor de jaarlijkse bijeenkomst voor deelnemers aan de SKZL-enquêtes Bindingsanalyse werd een microsymposium gewijd aan Vrij Testosteron, met als buitenlandse gastspreker Prof. dr. A. Vermeulen, RU Gent.